

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Előfizetési ár:

egész évre 20 frt., félévre 10 frt., negyedévre 5 frt.

Beigazítási díj: 6-hasábos petit-sor 5 kr., bolygójú minden beigazításért 30 kr.

A „nyílt-tér”-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

Rendkívüli előfizetés

FÜGGETLEN LAPOK következő folyamára.

Május-juniusi 2 hónapra 3 ft. 40 kr.
Május-juniusi 1/2 évre 5 " "
Május-szeptemberi 5 óra 8 " 40 "

Bécs, május 10.

(V.) A t. olvasó emlékezni fog, hogy tudósítói tisztben mennyire igyekeztem tárgyilagossá állapítani helyzetüket, hogy a kedély sugalmait, gyöngédit ne vegyítsem az események megítélésébe.

Soraim ezáltal, habár a történelmi igazság tekintetéből nyertek, nem kerülhettek ki az igazságos beszéd fatumát — voltak, kik félre értettek.

Midőn az egyházi és liberalis elvek kölcsönös hatása és ellenhatása, még a múlt őszszel surlódásokat idézett elő a trón és osztrák főpapság között — ha kath. referens tisztet részünkről tulajdonság fényezés, a tulsó részről pedig fültétlen árnyalással véltem volna megállandónak — igazságtalan leendettem és hazug.

Féltreveztem volna az olvasót, s a helyett, hogy a fenforgó vizsaly útját a társadalmi, politikai és egyházi bajokra vezettem vissza, az egész osztrák nép lelkiismeretében a katolicizmust magát sértém vala meg, ha annak, ami az egyház irányában történt és még történni fog, alapokát atheismus, voltairismus, sat. féle jelszavak rákiáltásával akarom megmagyarázni.

Mert azon eljárás, melyet fájdalom, az osztrák kath. sajtó az egyházra nézve sajtó események irányában tanusít, nem kevesebb, mint szigorú elítéltetés az osztrák papság múltjának és egyházi szellemének. Ha áll az, hogy a képviselői többség atheus, és hogy a nép, a nemzet magai s Voltaire szellemétől van megmérgezve, akkor mit érdemel azon papság, mely hibeiben a konolyt enygyre növekedni engedte?

Igy fogtam én fel a dolgot, és így fogom fel most is. És valamint kárhoztattam az egyházellenes sajtó igazságtalan rágalmaival, bántalmait, melyek a helyett, hogy a hibás személyeket sújtották volna, megsejtették magát ajvállást, s a lelkiismeretet: szintugy rosszaltam és rosszalom az osztrák kath. sajtó tulajdonságosan hízogó és mindent takargató eljárását, mely a sebet elfödí, de orvosolni nem képes.

Találkozott egy, magyar katolikus irányban haladó politikai lap, mely bécsi tudósításaimat kétszínűnek nevezte minap.

Ha magam állanék is felfogásban a fontosabb leirt irányzat részén, a félreértés bántatástól ép oly kevesebb félnék, mint ignorálnám a felületes kritika vádjait. Azonban nem én vagyok egyedül, ki az osztrák papság fölötti nézetemben igazságos és őszinte is mertem lenni.

A „Historisch-Politische Blätter” múlt évi egyik füzetében, „az osztrák clerus helyzetéről” egy dolgozat jelent meg. Őszinte és erélyes nyilatkozat, katolikus elméhez méltó bátorság szölgében a birodalom katolikus papságához.

Szíves engedélyükkel az érdekesebb részekből adok egy kis fordítást.

Író, miután megróttá volna a Lajthántuli püspökök lanyhaságát, mely vakon bizik a császár szavában, hogy a concordatumot nem hagyja megbukni s miután röviden jelezte az osztrák katolikus lapok sorsát, mely érintésben „Vaterland”-ról írja, hogy az határozatlan az aristokratia lapja, s éppen ezen körülmény tömpítja el az egyház érdekeiben működését, s hogy tulajdonképen nem is tudhatni, vajjon a cseh-párt benső meggyőződéséből katolikus-e, vagy pedig csupán politikából szövöttek a papsággal, az osztrák papságról következő vonásokban adja találó rajzát:

„A liberalisok mint mindenütt, ugy Ausztriában is tudták szervezni magukat, ők tevékenyek céljaik elérésében. És mit tesz az episcopatus? Egy-

szerűn válaszolva, az mind ekkorig semmit, épen semmit sem tesz!

Midőn a bécsi tartományi zsinat, s utána a prágai megtartott, mindenki várta, hogy most megyei zsinatok fognak tartatni, miáltal az alsó papság bensőbb vonatkozásba jönné püspökeivel, s ott, a zsinaton, szabad véleménynyilatkozatot tehet a fenálló visszaélésekről, bünökről, s tanácsot adhat azok javítása iránt, valamint arra nézve is, miként lehetne általános normáját meghatározni annak, hogy a kerkérdésekben összetartson.

Mintha azonban a püspököket a félelem bővölte volna meg, nehogy talán az ő teljhatalmukból valamit elvezzsítsenek, ha alárendelt papságukat, tanácskozási szavazattal maguk köré gyűjtik — éveket mulasztottak el, s megrögzően engedték a hiedelmet, hogy a Lajthántuli püspökök nem barátjai a megyei zsinatoknak. Vagy talán ez még egy reminiscencia a Josephin-féle egyházi kormányzattól, mely szerint ma is elhiszik, hogy az egyházat az ordinariatusi irodából rendeletek és parancsok által legjobban lehet kormányozni, s hogy a megyében minden jól megy, csak az akták legyenek rendben? ...

Még csak lelkipásztorokdási gyűlések sem tartatnak pontossággal, s a papságnak a választókra való kötelemszerű befolyásának támogatására a főpapak épen semmit sem tettek.

A liberalisok komolyan tudják, hogy csak bevégzett tényeket kell hozni, az egyház az okhoz majd fog alkalmazkodni! És ha az episcopatus rövid időn nem lép a cselekvésre, akkor csakugyan igen könnyű lesz a liberalisoknak a bevégzett tényekkel mindent elvégezni!

Ezek hü idézete a neveztem német folyóirat ébresztő cikkének. Bővebb magyarázat ezek után, azt hiszem teljesen fölösleges.

Pest, május 12.

Napjainkban a legéletbevegőbb kérdés, melylyel a napi sajtó hivatva van minél tüzetesebb állapossággal foglalkozni, az áll a m-költségvetés.

Minél óhajtabb e körül a vitakozások teljes higgadtága, hol tulajdonképen pártok felfogásainak tere nincs, annyival sajnálatosabb azon éleség, mely már is az eddig egyező irányu két főlap — „P. Napló” és „P. Lloyd” között az előbbi heveskedése által kifejtett.

Midőn még a ciszajtháni törvényhozásban is találkoznak emberek, minő Skene ur és társai, kik az örökös tartományok mai finansialis nyomorúságait s a drasztikusabb kiegészítő módok felelősségét ránk hártanák, nekik is nekünk is látnunk kell meztelenül az állapotot, melybe bennünk épen az ő kormányuk bölcsesége juttatott.

E képet — mely valóban kétségbeejtő, leginkább az államköltségvetés tükrözi vissza nálunk ugy mint náluk.

Ha a jelenben ők kevés vigasztalást találnak, bizony mi sem sokat, nekünk egyedül a jövő adhat erőt s önbizalmat, s ebben van előnyünk, mit ismét nem az ő jóakarataknak köszönünk.

Ha a dolg valósággyal ugy állna, mint a mérleg eredmények utosó tételeiből élönkbe tüntetve van, igen jó volna ránk nézve.

Austria államköltségvetése egy évre 50 millió deficittel, a mienk 10 millió felesleggel záratik be.

Mi nem hisszük, hogy a pénzügy-minister ur kedve szerint lehetne a végeredmény, ezen illusorius odaállítása, mely neki Ciszajthania s saját hazája irányában csak alkalmatlan következeseket készíthet.

Ciszajthaniában már is azt igyekezik a budget-albizottság kimutatni, hogy a quota megállapításban méltánytalan hátrányba vannak az osztrák tartományok ellenünkben szorítva.

Ennek volna is némi alapja, ha az elkülönített gazdaság első évi eredménye valóságban ugy állna, hogy Lajthán innen a régi adórendszer mellett 10 millió felesleg; Lajthán tul pedig ugyanazon alapon 50 millió deficit mutatkozni.

De fájdalom, a dolog nincs ugy. Sőt sokkal sötétebben.

A mi kormányunk előirányzási ki-

számításainak alapjául kénytelen volt, mint értesülve vagyunk, az 1866-diki eredményeket használni, miután a tavali eredmények még egészben összeállítva nem valának.

Mi összehasonlításul ezért az előbbi 1865-ki alapokat véve ugy találjuk, hogy nálunk az egyenes adók tételei felette emelkedtek 1868-ra ahoz képest, a mint 1865-ben álltak. Noha ez tény, még is 16 1/2 milliót találunk a folyó évi kiadásokban olyat, melyet rendez évi összes bevételeink nem fedezhetnek, hanem egészen más forrásokból, t. i. az ország meglevő activáiból kellekik fedezni.

A Lajthántuliaknak tehát 50 millió, nekünk 16 1/2 milliónak külön fedezetéről kell gondoskodnunk, minden állnyünk csak azon esetlegességben áll, hogy némi activáink lévén, ezen költség többlet fedezéséből nem válik a jövőt terhelő adósság, mint az ő deficitökből, ha ismét kölcsönrel akarnák kiegyenlíteni.

Tegnap ezikkünkben mutattuk ki a közös bajok t. i. a deficitek bennünket is sújtó forrásait, egy szerencsétlen kormánynak a történelemben példátlan 18 évig tartó pazarlásai azok, melyek ez állapotra juttattak.

Lajthántuli szomszédaink egyre panaszkodnak, hogy pénzügyileg tönkre vannak téve. Ebben van némi tényleges, de annál kevesebb jogi igazság.

Ez annyit tesz, hogy ők fejlett állapotokhoz képest sokkal inkább csehlőnek mint mi, kikre nem fordítottak semmi gondot, s kik előtt a fejlődés roppant tere áll meg.

Ha tehát mi kigazolhatunk ezen körülménnyel fogva, de ez mitsem változtat a mai nyomás sanjyaruságain.

Ha ők előveszik saját pénzügyminiszterök kimutatását 1864-ik évről, így fogják feljegyezve találni Magyarországtul jövedelmét. Azon évben hozott Magyarországtul tisztán minden forrásokból összesen 71.247.016 frt jövedelmét, mely mintegy 93 millió brutto-jövedelemből fennmaradt.

Ez tehát az összeg, mire körülbelül Magyarországtul számolhat mint tiszta jövedelemre. Ebből kell fedeznie most 1868. évre:

Királyi háztartás . . . 3.136.400 frt.
Közös quota . . . 22.448.000 "
Allamadósság . . . 32.827.000 "
Földteherm. adósság 14.683.000 "

Összesen . . . 73.094.400 frt.

Már ezen kiadási rovatok kimeritik a rendes tiszta jövedelmet, hát még az ország belkormányzata, az ország küön kölcsöne, az országos vállalatok biztosítása stb.

Igaz, hogy ezen tiszta jövedelemhez még hozzájő Erdély és Horvátország jövedelme, de ezen országok költsége is, s mert sehol sincs sulygyen, a hiányt mindenütt Magyarországtul hordozza azon közös fennebb kimutatott összegben, melyet elvállalt.

A Lajthántuliak sokkal gazdagabbak statisztikai adatokban magunkról is, mint mi vagyunk, mert ők kezelték a mienkét is. Ha ők mindig reánk vetik a sulyt panaszainkban, mi csak egyre kérjük:

Vegyék elő statisztikai adataikat, s ott látva, hogy Magyarország térfogatilag ugy áll a magyar korona országaihoz, mint 3 a 2-höz, népességi tekintetben mint 2 az 1-hez. Ezen adatok nyomán számítsák ki, minő arányban van a magyarországi bevétel a társországok bevételeihez képest, s mit kell Magyarországnak fedezni, akkor tán saját statisztikájukból méltányosabban fognak osztzkodásunk arányairól itélni.

Mi most, nehogy a Lajthán innen balra magyaráztassék, óvakodunk részletezett összegekben hozzájuk szólni.

TÖRVÉNYHOZÁSI ROVAT.

Országgyűlési tudósítás.

— A képviselőház mai ülésében tárgyalás alatt volt az alföld-fiumei vasutvonal tárgyában hozandó következő határozati javaslat: „Gondoskodjék a kormány, hogy ezen vaspálya Eszékől Sziszecken, Károlyvárosan át Fiuméig a legelőrebb vonalon, függetlenül minden más társaságtól és minél előbb építessék ki.”

E javaslathoz Ghyecz Ignác, hogy a

fővonal függetlensége ne veszélyeztessék, következő hozzátelet indítványozza elfogadtatni: „a szárnyvonal csak a fővonal megkészülte után épülne ki.

Hollán Ernő bebizonyítani iparkodik e toldalék ellenében, hogy a Villány-baranyavár száraz vonal nem lehet ártalmára az alföld-fiumei vonal versenyképességének.

A toldalék mellett szölgtek Simonyi Lajos b., Bónis S., Gabody; ellene Justh, Lónyay miniszter, Kurcz. S. avaszára fölvétetvén a kérdés, husz képviselő névszerinti szavazást kivánt, mely azonnal foganatba is vétetett

A bővebb tudósítás holnap

Képviselőkháza május 12. d. e. 10 órakor.

Elnök: Szentiványi Károly, jegyző Csenyery Imre. A kormány részéről jelen vannak: Eötvös, Gorove, Wenkheim, Pestetics.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után Siposs Ferencz Jászberény városa képviselőtestületének a jászkunsági jobbágyjóság megváltása tárgyában beadott kérvényét terjeszti a ház elé. Lehozcky Egyed Breznóbánya városa kérvényét a nemzetiségi kérdés megoldása és Besze János a vakok intézetének tárgyában.

Napirenden a görögkeleti vallásúak ügyében beadott, és a tárgyaláson keresztülmert törvényjavaslat végleges megszavazása, melyet a ház általános többséggel magáévá tesz.

További napirenden az alföld fiumei vasutvonal tárgyában beadott törvényjavaslat tárgyalása.

Főolvasatván mind az eredeti törvényjavaslat, mind pedig a központi bizottságnak jelentése, az általános vitát következő beszéddel nyitja meg.

Hollán Ernő: T. ház! Minthogy gróf Mikó Imre közmunka és közlekedési miniszter ur gyengélkedő egészségénél fogva akadályozva volt a mai ülésen megjelenni, a t. ház engedelmével szerencsén leend a napirenden levő tárgyalásnál őt helyettesíteni. Midőn erre nézve a t. háznak szives elnézését kikérem, bátor leszek néhány általános észrevételt előrebocsátani azon czéllal, hogy röviden körvonalozzam azon nézpontokat, melyeket a miniszterium a ház asztalán fekvő javaslat és szerződés megkötésénél szem előtt tartott. (Halljuk!) Szükségesnek látom ezt a tárgy fontosságánál fogva általában, de különösen azért is, mert az épen felolvasott törvényjavaslat a miniszteriumnak e téren kifejtett önálló működésének első gyümölcsét képezi, s mert előreláthatólag annak mikénti elintézése sok tekintetben mérvadó lehet a jövőben kibocsátandó vasuti engedélyekre nézve is. Általában minden vasuti pályára nézve kibocsátandó engedélynek megítélésénél különösen három főkérdés jó tekintet alá.

Az első kérdés az, megfelel-e a vállalat általában a haza érdekeinek; a második, elég szilárd-e annak finansialis alapja, a harmadik kérdést végre azon suly mérték határozza meg, melylyel az elvállalandó teher esetleg az ország kincstárára nehezedik.

A mi az első kérdést illeti, valamely hazai vasut az országra nézve a szerint lehet hasznos és czélszerű, a mint annak irányja a közforgalom igényének megfelel.

Az alföldi vasutat illetőleg ennek irányzatára nézve nemcsak az országos közvélemény, de maga a t. ház is mult évi július 1-jén keletkezett határozatával nyilatkozott. E tekintetben felmentve érzem magamat minden bővebb indokolástól; egyedül egy körülmény van, melyet igenis fel kell említenem, a mennyiben az idézett határozat vonatkozott egy alföld-fiumei vonalra, holott a mostani tvjavaslat egyedül a nagyváradi-eszéki vonalról, tehát az alföld-fiumei vonalnak első részéről is szól. — Mult évi július havában az alföldi vasut létesítésére alakult consortium képviselői a közmunka miniszterhez egy kérvényt nyújtottak be, melyben a nagyváradi-eszéki vonalnak végleges építési és üzleti engedélyért folyamodtak.

A miniszterium nem vonakodott ezen folyamodást azonnal tárgyalás alá venni, a mely részletes tervekkel s költségvetéssel volt támogatva. Tekintetbe kellett ugyanis venni, hogy ha rögtön tárgyalás alá nem veszi a miniszterium ezen kérelmet, az addig már is elkészült tervek alapján munkába vett alépítmény, valamint az egész vállalat, bizonyos nevezetes károsodást szenvedett volna. — Nem lehetett tehát ezen kérelemnek elintézését függővé tenni azon nevezetes és terjedelmes előkészületek bevézésétől, a melyek az egész vonalnak Nagyváradtól egész Fiuméig való elintézésétől függtek.

A kormány mondom ennél fogva nem vonakodott magát a beadványt, a mely egyelőre Nagyváradi Eszékéről szól, tárgyalás alá venni. Hogy azonban a ház intenióinak tovább is eleget tegyen, nem késett ezen vonal utolsó szakaszaira Károlyvárostól Fiuméig az előkészületeket megtenni olyképen, hogy a szükséges elemunkkalatok teljesen kielegítessenek, hogy azok alapján szükség esetében a kormány költségén is munkába lehessen venni a vonalt.

A mi a közbeeső részt illeti, jelesül a slavóniai vonalt, erre nézve nem állottak a miniszteriumnak oly tervek rendelkezésére, a melyeknek alapján a munkálatokat, vagy a tárgyalásokat azonnal megkezdeni lehetett volna.

Volt azonban még egy körülmény, a melynél fogva a miniszterium tartózkodott véglegesen intézkedni a slavóniai vonalra és e körülmény a következő.

A mint a közmunka miniszterium az országos közlekedési ügyek rendezését megkezdte, első teendője volt, hogy a t. háznak bemutatson egy általános vázlatot, a melyben a rendezés ügyét előadta. Ezen vázlat közöltetett minden törvényhatósággal az országban, azon czéllal, hogy esetleg óhajataikat kijelentsék, a részletességekre és a helyi érdekek szempontjából észrevételeiket előadják. A törvényhatóságok legnagyobb része nyilatkozott s adandó alkalommal esetéről esetre ezen beadványok s kérvények az illető vonalakkal együtt tárgyalatnak. Ugy vélekedett a miniszterium, hogy ha az egész országban minden vidéknek mód és alkalom nyújtott arra nézve, hogy helyi érdekeik tekintetéből nyilatkozhassanak, méltányos és igazságos, hogy Slavon- és Horvátországban az érdekköröknek szintén mód nyujtassék arra nézve, hogy helyi érdekeik tekintetéből hasonlólag nyilatkozhassanak.

A kormány örömmel értesült, hogy ez előtt egynehány nappal a horvát országos küldöttség köztünk mulató tagjai ily értelemben egy beadványt nyújtottak be a háznak. A miniszterium örömmel fogja megragadni az alkalmat, hogy hasonló módon és egyenlő uton Horvát és Slavonországtul érdekkörei alkotmányos uton szintén kijelenthessék óhajataikat és nem lesz semmi akadály arra nézve, hogy a slavon vonal ügye is véglegesen eldöntessék.

Van még egy nevezetes pont, melyet fontosságánál fogva érintetlenül nem hagyhatok és ez az alföldi vasut azon pontja, mely (Halljuk!) a Dunán átvitetik. Volt idő és ez nem igen távol van tőlünk, midőn a specialis magyar érdekek azt kívánta volna, hogy az alföldi vasut Bezdánál vezettesék át a Dunán. Az alföldi vasut engedélyesei szintén e pontot választották és erre nézve nyújtották be kérvényüket. De mivel időközben fölmerült az aggodalom, hogy Fiume versenyképessége Triest ellenében ezáltal károsodnék, a miniszterium szükségesnek tartotta intézkedni, sőt a szerződésben világosan kikötni és kötelezni a vállalkozókat, hogy azon esetre, hogyha Erdődöt jelölné ki azon pontul, melyen a vonalat át kellene vezetni a Dunán, a vállalkozók ezen feltételnek is okvetlenül hódolni tartoznak.

Természetes, hogy az egész Slavon vonal és a slavóniai vonalon fejlődő forgalomnak kulesát azon pont képezi, melyen e vonal a Dunán átvitetik.

Midőn már most semmi sem áll annak útjában, hogy a slavóniai vonalra nézve véglegesen intézkedjék a miniszterium, természetesen, hogy ezen vonal legfontosabb pontjainak, mondhatom, annak kulcsára nézve nincs semmi további fenakadás, hogy e részben már most véglegesen intézkedni lehessen, és a miniszterium örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a t. háznak ajánlja ezen pontot, melyen a vonal a Dunán átvitetendő.

A mi a másik kérdést illeti, érzem a vállalat finansialis alapját, nem lehet érintetlenül hagyom azon körülményt, hogy a közelmúltban többször volt alkalmunk tapasztalni, hogy a vasut engedélyek gyakran olyak nevére adattak ki, kik azokat semmiképen érvényesíteni nem tudták, minek az lett szomorú következménye, hogy gyakran a kiuyert engedélyeket tzerkedés útján áruba bocsátották.

Tudjuk tapasztalásból, hogy mit sem használ, ha eféle engedélyek kiadatnak olyan nevére, kik az elvállalt kötelezettségeknek eleget tenni nem bírnak; azon indignationál fogva pedig, melyet hasonló esetek a közérzetben szölgtek, ugy a közönség, valamint a törvényhozás méltán elvárhatja a kormánytól, hogy jövőre ilyetén eseteknek eleje vétessek. Közgazdasági viszonyaink örövendes fejlődésének tanulságai emelhetem ki azt, hogy ez alkalommal, midőn a független nemzeti kormány ez első nagyobb vasutvállalatot önállóan kezelte, ezen műtét egyszerűsind nagyobb működési tárgyat képezte az általános magyar hitelbanknak, melynek specialis hivatásához tartozik, hogy a közjólét emelése s fölvirágoztatására czélzó vállalatokat felkarolja s anyagi erejével támogatassa.

Azonkívül ezen bankkal szövetségben és társaságban látunk még több nevezetes kereskedelmi czégeket és bankokat, melyeknek nevei elég kezesseget nyujtanak arra nézve, hogy a szerződés minden pontjában teljesen és pontosan végre fog hajtatni.

A mi már most az építés és az üzlet berendezésre vonatkozó költségek és az azokból eredő kamatbiztosítási terhek elvállalását illeti, erre nézve meg kell jegyeznen, hogy a közmunka miniszterium minden fnyüzésnek és felesleges költsékezés mellözésével mégis szilárd fölépítménnyel az egész pályának mértföldenkinti költségeit 450.000 frtban evolválta a kormány; emellett oly intézkedések és oly kikötések történtek, hogy az elhasználnak leginkább alvételert tárgyak, nevezetesen a sinek és fölépítmény szerkezete olykép készüljenek, hogy ezen a legnehezebb gépek a leghosszabb vonatok közlekedhessenek: tekintve azonban a haladást és más szomszéd államoknak példait; a mi a többi berendezést illeti, lehetőleg a takarékosseget elveit követte a miniszterium, minél fogva megengedte, ismételve mondom — más államoknak a haladás útján mutatott példáin indulva, hogy a hol a szükséges kívánja, az államomson az építletek faszkerkezettek legyenek, azonban az esetre, ha idővel a fölzapordott forgalom megkivánja, a kormány engedelmével ezen faszkerkezett építletek kö-

— Az ország tanár egyike közgyűlésére vonatkozólag Ney Ferencz elnök és Mészáros Nándor első titkár következő felhívást intéznek az egyet tagtársaihoz:

T. tagtárs! Az országos tanáregylet múlt évi augusztus havában tartott alakító közgyűlésének határozata a legközelebbi közgyűlés megválasztásának helyét Pest városát tűzvéki, tekintettel az Egerben megtartandó „orvosok és természetvizsgálók” gyűlésének idejére, a választmány a több irányban munkás és személyes jelenlétet érdekelében legegyszerűbben vélt cselekedni, midőn az országos közéletnapi tanáregylet 1868-ik évi közgyűlését augusztus 16—18 napjaira határozta úgy, hogy a tagok találkozása augusztus 15-ének estéjén történjék.

A testvéries szívélyességnek lehetőleg gyakorlati kifejezést is adni óhajtván a választmány, a tervezett tanszerkiállítását összekötött közgyűlés napjait illetőleg azon kérelemmel értesíti a t. tagtársakat, hogy személyes megjelenésük szándokáról a választmány legkésőbb június 15-ig értesíteni sziveskedjék, részint azért: hogy a vasuton vagy gőzhajón történő utazás alkalmával igénybe vehető s a választmány által remélhetőleg kieszakozandó, szokott árleszállítási kedvezményekre utaló, igazolvány-jegyeket idejében megküldeni lehessen, részint: hogy vendég tagtársainknak netán szükséges elszállásoltatásáért idejében cselekedni tudjunk.

Méltóságunk tehát a fönjelölt határnáig tudunkra adni; vajjon remélhetjük-e a közgyűlésre való megjelenését s óhajtja-e a t. tagtárs: hogy elszállásolása érdekében intézkedjünk. E tárgyú nyilatkozata folytán sietni fogunk mind az utazásra szóló igazolványt, mind a netáni szállás-jegyet kellő időre megküldeni. A gyűlés részletes előirányza s egyéb szükséges nyomtatványok itt helyben (főreáltanodai irodában) fognak a megérkezőknek kézhez adatni.

Együttal figyelmeztetjük és kérjük a t. tagtársakat, hogy az aug. 16. és 17-én tartandó szakszövési ülésekben, a szakszövési részről vitatási alá bocsátandó kérdések kivül, netán felolvasni szándékolt értekezések címét és tárgyát a sorozat előleges megállapítására végett, legkésőbb f. évi június végéig az egyet elnökénél bejelenteni méltóztassanak.

UJDONSÁGOK.

Pest, május 11.

— **Ő Felsége a király** hir szerint jövő esztendőben megint Bécsbe utazand, miert is e bétlen nem fog kibálgatást tartani. — **Lajos Viktor** fog szombaton Andrássy miniszterelnökkel hosszabban tartó látogatást tenni és tegnapelőtt estve utazott Bécsbe. Az udvar folyó hó végén fog Schönbrunnba költözni.

— **A m. kir. közlekedési miniszter** Károlyi Sándor grófnak egy évi engedélyt adott a pest-budai indóházakat összekötő lovasút elomunkálatára.

— **Klapka György** tnök, mint az aradi lapok jelentik, egy levelet intézett Arad városához, melyben az általa tervezett vasút építésére hívja fel a város figyelmét s annak támogatását kéri, megbízottjával Nyameznyi Gyevéd urat jellelte ki. A város ez ügy elintézésére polgármey elnöke alatt több tagu bizottságot küldött ki.

— **A nógrádmegyei Deákpárt** f. hó 10-én megtartá B. Gyarmaton szervezési s alakulási gyűlést 235 tag jelenlétében. Alapellví az 1867-ki törvényeket fogadták el.

— **A „Wien. Ztg.”** közli, hogy Andrássy Gyula gr. miniszterelnök, mint a Sz. István-rend nagy keresztese, tíkos tanácsosi méltóságot nyert díjmentesen.

— **A baloldali kör** ma esti 7 órakor értekezletet tart saját helyiségében.

— **Percezl Mór** tábornokot a kaposvári polgári kör, örökös tiszb. tagnak választotta meg.

— **Castellane Péter** gr. — mint a bécsi hivatalos lap közli — a pesti francia consulnak, ő Felsége megadta az exequatúrát.

— **Dr. Mühlfeld** egészségi állapota hirtelen oly rosszra vált, hogy az összehívott orvosok kinyilatkozták, miszerint a betegség gyors menetétől lehet tartani. A beteg igen sokat szenved, s már szombaton este közel állt a halálhoz.

— **Prágából** távirják vasárnapról, hogy az nap Rip hegység alján nagy népgyűlést tartottak a szabad ég alatt, melyben 20,000 ember vett részt. A lelkesedés nagy volt a egyhangu beszédek hoztak, hogy az új adónemek ellen tiltakoznak; hogy Csehország önálló királyság, minő Magyarország; hogy kívánják egy új országgyűlés összehívását az általános szavazatok alapján. A gyűlés elnöke Kratochvíl volt.

— **A pénzügyi bizottmány** naponként tart gyűlést, ünnepein is dolgozik, sőt néha kétszer is összejt. Elhatározták, hogy a fennforgó pénzügyi törvények a legérselebbben meg fognak vitatattni, s a mennyiben jóvá hagyatnak, általuk állandó pénzügyi reform létesíttessék. Először az összes anyag általánoságban átvétetett, hogy a bizottmány kellő átnézetet szerezzen magának s az elveket megállapodjék. Azután az adóbejárástól és az egyenes adókról szóló törvényjavaslatok veteték tárgyalás alá. Vezérelvént kimondatott, hogy az alsóbb osztályok minden az eddigelő magasabb megadóztatása szorosan kerülendő, és a várható bevételi többlet a vagyonosabb osztályoktól követeltessek. — Ezen elv alkalmazása névszerint a házárdia Jókó s évi, Brezovicz Mikó és Juro 2 évi, Brezovicz-Popecz Franjo és Stiva Mikó, Brezovicz-Ivonar Andro, Hulina-Siva Mikó, Bre-

zovicz Andro, Halina-Siva Mikó, Matusicz Mató, Brezovicz Andro, Ujdbinacz Joso, Lukicz Anz. Ivo Brane T., Lukicz Ivina Barl., Ribar Mikó, Zeger Tomo, Kapudija Mikó és Gerga Hulina 14 évi súlyos börtönrre. Többen részint kisebb büntetésnek lőnek alávetve, részint áb instántia szabadon bocsátattak, részint ártatlanoknak találtattak.

— **Ő Hercegsége, Magyarország** Primása mult pénteken dében a gyors vonattal Pozsonyba érkezvén s a palotába szállván, délután a püspöki gyűgyörű kis primátialis birtokot szemlélt meg Csallóközben. Szombaton reggel Orosvárra rándulnak ki, hol a kis paradicsomnál diszített várkapólnában fényes vendégkoszoru jelenlétében végző az általunk már jelentett esketési szertartást, s az ezt követet pompás dejenner a la fourchette után mind ő hercegsége, mind a fényes násznap Pozsonyba ment, honnét emez Bécsnek, ő Hercegsége pedig Érsek-Ujvárnak s Bajcsnak vette útját, — tegnapeste érkezvén székhelyére Esztergomba, honnét ismét holnap Budára váratik. Valamint Orosvártot, egy a pozsonyi indóháznál Primás ő hercegsége és hg Metternich párisi nagy követ hosszasan társalogtak. A nászünnepen jelen voltak Hohenlohe és Rohán herceg, valamint Cziráky, Pálffy és Zichy grófok ő exceják is. — P. H. 4

— **Kratochvíl gyermek színház** Pestváros tanácsa mult szombaton egyértelműleg megadta az engedélyt.

— **A helyi gőzök** máió kezdve a Rudas fürdő közt is közlekedni fognak, a mi által mind a fürdővendégek, mind pedig az ottani városrés lakosai nagy előnyben részesülnek.

— **Az extincieurt**, mint kitűnő tüzoltószert a belügyminiszterium minden hatóságoknak ajánlotta egy köriratban.

— **Egy iparlovagi adatot** beszél el a M. U. következőkép. Egy Tamásfy Árpád nevű padórtmester mult hó 28-án egy másodosztályú csempeban elindult Bécsből Abony felé. Szállásnéi egy idegen, izléssel öltözött úri ember, ki vele egy csempeba szállt be, megkínálta egy szivarral, melyre a semmiroszat nem gyanító őrmester minden vonatkozás nélkül rágyújtott, midőn azonban egyet kettőt szippantott belőle, azonnal elkábult, és mely álomba merült, melyből heves föltájis közt csak a jövő állonásnál ébredt föl. Kábultságából magához térve észrevette hogy képenye és kabátja ki van gombolva, és abból 570 ft értékű pénz és állampapírok tartalmazó pénztárczája az ideggennel együtt nyom nélkül eltűnt. Az őrmester leírása szerint a tettes közepnagságu, barna haj és szakállal, elegans magyar ruhába öltözött egyéniség; valószínűleg Pozsonyban szállt ki és az altató szivar többi részét szintén magával vitte. A közbiztonság őrei erőlyesen nyomozzák e veszélyes utazgató iparlovagot.

— **Tízmentes szekérszék** próbája lesz ma este 6 órakor a Rákoson.

— **Orsováról** írják: Több mint 10,000. a francia hadügyminiszterium bélyegével ellátott tres zsák érkezett ide, melyekben a hadsereg számára gabna fog szállítottani. A Dunna vidéken a katonaság számára roppant gabnamegrendelés tetetik, e tekintetben a hadügyminiszterium által minden nagy háznál különös hitel nyitvatott. A szállítás már a napokban megkezdődött.

— **Nevezetes találmányról** értesíti a „Hont” Lugvigh János Brüsszelben lakó hazánkia. Valami Marini nevű olasz ugyanis olyan módot talált fel, mely szerint a holttestet úgy lehet bebalzsamozni, hogy tagjainak nem csak alakja, de mozgékony-sága is megmarad.

VEGYES.

— **Az észak-amerikai unitariások** calcnti központi missziójának vezetője, Dall missionárius pap Calcantából, Kis-Ázsián s illetőleg Jeruzsálemen, Konstantinápolyon és Bukaresten keresztül városunkba érkezett az erdélyi unitariások meglátogatására, különbözően pedig, hogy az unitarius vallás három százados fennállásának emléktűnnepen jelen legyen, abban a hiedelemben lévén, hogy az angolok és amerikaiak szokása szerint az erdélyi unitariások is május hóban tartandják meg nagy közgyűlést; nagy sajnálatára csakis írt értesít arról, hogy a három-ázados fennállás emléktűnnepele jövő augusztus végén fog Tordán végbemenni. Dall ur északamerikai bostoni születésű; az amerikai keleti társaságnak levelező, a bengali kir. ázsiai társaságnak rendes tagja, Calcantában egy nagy unitár tanodának előljárója, melyben indus gyermekek oktattatnak a keresztény és nyugati nevelésre általában. Mintegy 10 napig fog körültekintve mutatni, s aztán újra hosszú és fáradságos utra kel Prostonba.

— **Krakóba** sok nemes családhoz és a két casinóhoz meghívók küldettek Prágából a 16 diki nemzeti ünnepeyre. A casino elhatározta, hogy, ámbár a lengyelek örömmel üdvözlik a napot, melyben a csehnek nemzeti színbázzal fognak bírni, még is kénytelen kinyilatkoztatni, hogy közülök senki nem fog társalogni azokkal, kik taval a moszkvai dorbizolásban vettek részt.

— **Szombaton** 16-án, mint sz. Nepomuk napján Pragában nagy nemzeti tüneményeket készítenek elő, és szokatlan sok nép fog összejönni az egész Csehországból és Morvaországból. A tünemények főpontját a nemzeti színbáz alapkövének letétele képezi, melyhez a kövek csupa oly helyről hozattak, hol a csehnek fényes gyűzelmeket arattak. Minden egyet külön képviselve fog lenni.

— **A bécsei törvényszék** egy festő irt a közelebbi napokban levelet, hogy ő atya a meggyilkolt Chorinsky grófnőnek és követelí annak hagyatékát. Irja, hogy még egy leánya van Berlinben, hova kérdézősködések intéztetv n, csak ugyan kitűnt, hogy ott egy írónak neje él, ki valóban nővére a megmergezett grófnőnek, ki is következőkép nyilatkozott. En nővére vagyok a meggyilkolatott Rnefisznézőnőnek, később Chorinsky grófnőnek, Ezen nővérem, több hétel ferjezemenete előtt hozzám jött látogatóba s nálam tar-

zózkodott Édes atyánkat mi nem ismerték, én csak egy mostoha atyát ismertem, ki mincként mostoha gyermekeit és anyánkat is elhagyott Berlinben s kiment Amerikába, honnan hogy vissza jött volna, nem tudom, édes anyánk még el egy hajor városban, nagyon is néklitűző állapotban.

A vasarnapi löverseny.

Évek óta nem emlékeztünk érdekesebb versenyre, mint a minő a vasárnapi volt. Az idő rendkívül kedvező volt. Kevés eső után meleg hőség néklű.

A futamok mind jól mentek véghez: A mi pedig legérselebb az, hogy a közönség oly nagy számmal jelent meg, mi-kép az állványon egyetlen üres hely sem volt, mi a sport iránt növekvő részvételt szolgál tanúbizonyításául.

A nézőcsarnok fényes látványt nyújtott fél négykor. A főrendű családok foglalták el. A zártseketeket díszes közönség. A gyeptéren a sport világ mozgott, s a pályákör egy része bálmuló néppel volt szegélyezve.

A nápolyi királynét, ki négyes fogatú hímű, díszes fekete öltözékben jelent meg, éljenzéssel fogadták. Király ő Felsége és egyik fiúve: Lajos Viktor főherceg huszár egyenruhában jöttek, s szívélyesen társalogtak többekkel. A miniszterek közül lát tuk Lónyait, gr. Festeticset, Gorovét és az elnök minisztert. Külföldiek is számosan voltak jelen.

— **I. Hack-Staekes.** 1. Gr. Festeticz Pál 66. fek. her. Blackboy.

— **II. Egyesült nemzeti díj:** 400 ar. 20 ar. értékű serlegben.

1. Kisbéri es. k. ménes Dante.
2. Esterházy Pál hg 36. s. p. m. Kárpát.
3. Gr. Hunyady József s. m. Swift. — A többiek nem helyeztetek.

A nemzeti díjra összesen 9 lo indult, mérsékelt iramban, Lady Superior vezetv fel a major házig, hol Chief Justice nyomult eleje, ez ismét pár perczer Fanny hagyta el: Deserter, Kárpát, Dante még mindig hátrább egy esomóban. A pálya felénél az utóbbiak helyet cserélve, s Swiftly együtt a mezőny élére nyomultak, s így jöttek kevés változással a fordulóg, melyre kemény küzdelem közt váltak be Swifftel élőkön; innenől a három lo alig egy fél lóhossznyi változással erősen hajtva igen kétséssé téve egymásnak a győzelmet: Dante két ízben beéretve, nem esőggett s hátrán megfelelt lovarja felhívásának — másfél lóhosszal rázván le magáról két versenytársát a nélkül, hogy rendkívüli erőfeszítés nyomai látszóttak volna rajta.

— **III. Széchenyi díj** 100 arany.

1. Gr. Széchenyi Kálmán 66. p. k. Camelia.
2. Kladubi ménes 66. p. m. Pantaleon.
3. Gr. Forgách László 36. p. k. Consideration.

Az indulásból Camelia vezetőnek vált ki, nyomában Pantaleon, utolsó Consideration: így mentek fel a dombon, s ereszkednek alá a pálya feléig, hol a két első iramot gyorsítván, Consideration maradozott s mesokára esélyen volt. A fordulónál Pantaleon megkísérlte a versenyt — s erősen nyomta a kancézát, mely azonban nem tágitott s 5—6 lóhosszal nyert.

— **IV. Első osztályú császárdíj:** 1000 db. es. k. austriai arany. Kladubi ménes 46. p. m. Chailange. Gróf Széchenyi: Kálmán 56. p. m. Rama.

E futam egyike volt a legérdekesebbeknek, Vezetőnek Rama vállalkozott, míg Chailange visszatartva mindenütt nyomban követé, így futottak körül egy ízben a pályát. Rama mindig elől. Az utolsó futamban erős küzdelem vívott a két mén, melyből Chailange, az állvány riadó éljené közt, mintegy lóhosszal győztesként rohant el a célpont előtt. Ő Felsége különös érdekléssel volt a verseny lefolyta iránt, s azonnal le is iettett az állványról a győztes közelebbi megtekintésére.

— **VI. Állványdíj.** Handicap. 800 ft. o. 6. 1 Gr. Festelicz Pál 4 é. p. k. Florianc.

— **Gr. Szapáry Iván** 36. s. k. Coquette. Kemény küzdelem után Florianc lett győztes. E futamban egy baleset is történt, hogy he Eszterházi III. Claudiusa lábát törte s le kellett szünni.

— **V. Mezei gazdák** versenye. Az első lo 100 ft; más:dik 75 ft, a harmadik 25 ftot nyer. Első lett Nagy Imre szentesi lakos saját nevelésű 66. fek. ménye, 2-ik Berta István Somogy. aszálói lakos vadasere ménye (taval is második volt.) 3-ik Berta János szintén aszálói lakos kancézája. — P. N. 4

HIVATALOS.

— **A vallás- és közoktatási magyar kir. miniszter** a néptanítói illetményeinek kiszolgáltatása iránt következő kibocsátványt intézett az ország összes megyéinek közönségéhez:

Értesemre esett, hogy némely vidékeken egyes községek s illetőleg ezek érdekelte lakosai vagy nagyon rendezetlenül, vagy épen nem adják meg a tanítók azon illetményeit, melyek kiszolgáltatására közönségi megállapítás folytán kötelezve vannak, s ha a tanítók, szükség által kényszerítve, ezen illetményeiket szorgalmazzák, a lakosság részéről sokféle kellemetlenségnek teszik ki magukat.

Tekintve azon körülményt, hogy néptanítók, fontos hivatalosok képes általán véve ugys mostohaán lévén díjazva, m-géhe-

tésők szempontjából is szükséges, hogy javadalmuk pontosan s kellő időben kiszolgáltatassanak; ehhez meg tekintet is járul. Minthogy az anyagi zavarok közt élő legtöbb ember ritkán képes, különösen szellemi földadatának higgadt teljesítésére, az ily viszonyokban élő tanító is kedvét szokta vesztetni a tanításhoz s figyelmét nem tudja összpontosítani lelki nyugalom és föláldozást igénylő hivatása teljesítésére, emélfolyva nem tud kellően megfelelő feladatának, — s szenvedni, sanyuloi fog mellette az iskola, s szenved, ennek következtében a kézmivelődés, melynek minél nagyobb emelkedésétől függ mind szellemi és erkölcsi erőnk, mind anyagi jólétünk.

A t. cz. közönségnek, mint a megye összes érdekei közvetlen törvényes képviselőjének, nemes feladatahoz tartozik, ez érdekekben is áll, hogy hatáskörében egész buzgalommal törekedjék közreműködni a népnevelés előmozdítására; emélfolyva érdekekben van feltűyelni, és segédkezett nyujtani azon feltételek teljesítésére is, melyek a népnevelés fölírágzásának mulhatlan kelleikéi. Ugyanazért teljes buzgalommal fordulok a t. cz. közönséghez azon megkereséssel, hogy hatáskörében valamint általán a népnevelés előmozdítására; úgy különösen arra is fordítsa gondos beható figyelmét, hogy a községek s illetőleg az érdekelte lakosok a közönségi tanítók illetményeit, akár természetben, akár készpénzben, vagy együttesen vannak azok jogszerűleg megállapítva, pontosan s a kellő időben kiszolgáltatassák; egyszersmind szükség szerint sziveskedjék intézkedni az iránt, hogy a tanítók ezen illetményeket ne maguk kényszerítéjének idő-estegtelésével s nevelés és tanítás ügyére csak károsan ható kellemetlenségek közt bekéregetni és szorgalmatlan, hanem bizony meg a t. cz. közönség e czéla egy, vagy több tevékeny közönségi egyént, kik eljárásokról azután t. cz. közönség közegeinek, pl. a szolgabíróknak számolni tartozzanak s a netán fizetni vonakodókat további eljárás végett annak bejelentsék.

Meg vagyok győződve, hogy a t. cz. közönség a népnevelés fontosságától áthatva, készséggel és buzgalommal fog megfelelni e megkeresésnek, mert csak ily vállvetett hozzájárulás által lehetséges, hogy a népnevelésnek eddigelő nagyrészen elhanyagolt ügye addig is, míg ez érdeket törvényhozási gyökeres rendezés történheték, óhajtott javulásnak induljon.

Budán, 1868 évi ápril hó 24-én.
B. Eötvös József.

KÜLFÖLD.

— **Franciaország.** Végre valahára a francia sajtótörvényre néve is történt megállapodás. A senatus 94 szavazattal 23 ellenében elfogadta. Rouher ügyes beszédet tartott védelmére s az alázatos többségnek élénk tetszést aratott. Igazán illetlen volt azonban „Franciaország díszinek” magatartása Sainte-Benve ellen, ki nem lévén megelégedve a sajtótörvényről, még nagyobb szabadságot követelt. A senator urak oly hangosan mulattak, hogy a gyakorlott és szabadelvű szónokok csak néhány szavát lehetett kienni.

Saint-Paul, vezérigazgató a belügyminiszteriumban, Rouher közege az igazgatás ezen ágában, megbukott. Ő mérsékelt szabadelvű ember volt s kivált a sajtó iránt nem viseltetett idegenkedéssel. Főellenfele Pinart volt, közvetlen feljebbvalója, kik gyakran viszállkodtak egymással. Fleury, Persigny s az egész reactionarius párt közreműködött Saint-Paul megbuktatásán. Helyét a sajtó-igazgatásban Salle foglalta el, ki ez előtt praefectus volt s kinek igazgatósága alatt a lapoknak alkalmasint rossz napokra lehet kilátásuk, mert máris hirhedtté vált reactionarius értelme miatt.

Egy párisi lap válaszalvón egy czafolatra, melyet egy fölhívatalos lap hozzája intézett, kifejezi őrmét a föltit, hogy a mondot fölhívatalos békes jelentőséget tulajdonit a hadügyminiszter szavainak. Ambar még létezik párt, — így szól — mely őszintén kívánja a háborút — így szól — melys hívei vannak a hadsereg minden rangfokozatán, de e párt nem önmagában, hanem azon befolyással fogva bír jelentőséggel, melyet a legfelsőbb helyekre gyakorolhatna, s mivel a fölhívatalos lap ime azt állítja, hogy e párt nem bír ily befolyással, remélhető, hogy még most nem fog kiútni a háboru.

Ugyanezen fölhívatalos lap újra egész sorát adja elő a czafolatoknak, melyek szerencsére újra kedvező színben tüntetik fel a helyzetet. Ugyanis azt mondja, hogy a császár nem fog beszédet tartani Orleansban, nehogy ezzel több kevésbé aggasztó magyarzatokra adjon okot. Csak néhány órat fog mulatni Orleansban, s határozatosan kijelentette azon ohajását, hogy ne tartanak hozzá üdvözölő beszédet, nehogy kénytelen legyen válaszolni. Továbbá a fölhívatalos lap teljesen valótlannak bélyegzi azon hirt, hogy Francia- és Poroszország közt Mainzban az utóbbi által történt megszállása következtében tárgyalások folynának, e hir legfelebb a borssepekulánsoktól eredhet.

A „Hon” párisi tevelője azon helyzetben van, hogy a francia-tunisi kérdés lefolyásáról hiteles adatokat közölhessen. Még mielőtt Franciaországban a tunisi kölcsön kiadatott volna, már a beylk Angolországban és Olaszországban is vett fel engors. Hogy tehát polgártársaink érdeke megvédessék, az angol és olasz konzulok a tunisi beyvel szerződést kötötték, mely szerint az állam jövedelmei egy meghatározott mértékig az angol olasz követelés törlesztésére fordítottassanak. A francia konzul akkoriban vonakodott e szerződéshez csatlakozni. Később a tunisi kölcsön Franciaországban kibocsátották, a fizetések csakhamar megszűntetettek, a francia kormány reclamált. Ennek folytán a bey beleegyezett, hogy egy francia bizottmány küldessék ki, mely a tunisi államjöveldelmeknek, kivált pedig a várnokok a francia adóssági követelés javára leendő fordítása felett ellenőrökődjék.

Az angol és olasz konzul órást tett ezen az előbbi keltt követeléseket esorbitó eljárás ellen, a bey pedig e két ellenkező

követelés felett zavarba jöven, Franciaország...
A francia bizottság taja már indulófélben voltak. Erre Botmilan, tunisi francia követ bevonata lobogóját. Ez eseményre azonban lord Lyons és Niora a tunisi consulok óvásait Párisban megerősítették, s a két követ és Moustier, francia külügyminiszter hosszas tárgyalások után megállapodásra jutottak, hogy az érdekelt három európai hatalom a kérdést alapos tárgyalás alá vegye.

Olaszországban a politika egészen nyugszik. A ki most ott tartózkodik, bátran azt hihetné, hogy a legnagyobb országban él. Mindenki most Florencia siet, hogy részt vegyen azon ünnepélyekben, melyek az új hercegi házaspár tiszteletére rendezetnek. A vasutak közlekedési főigazgatósága kiszámította, hogy az utolsó napokban a vonatok 120,000 embert szállítottak Florenciaba. A város annyira túl van tömve, hogy az utcákon csak nagy ügyvel hajjal lehet haladni. Az ünnepélyeket mint ily alkalmakkor mindentől kivéltetések, tüzijátékok, színházi dísz- és ingyen előadások, versenyfutások, disztrakciók s más ilyenek képezik. Ezeket kívül versenyezés lesz az Arnon s lovagjáték a Cascinákban. Mind ezen ünnepélyeken az udvar teljes számban megjelen s vele együtt a porosz koronaherceg, kit a roppant néptömeg különös kitüntetéssel fogad.

Az ünnepélyek után az új házaspár f. hó 14-én Genuába utaznak, ott három napig időznek s aztán Florencia át Nápolyba mennek, hol állandó lakásukat veszik. A rendkívüli kitüntetések, melyekben a nép a porosz koronaherceget részesíti, ugyilászik az olasz politikai körökben is kellemetlenül érintik, mivel a félhivatalos lapok már mind demonstrálni iparkodnak, hogy ezen

ovatiók épen csak a fiatal herceg személyének szólnak s a politikával semmi közük. Az elfogulatlanok azonban ellenkező nézetben vannak, s valószínű, hogy a francia kormány noha távolról sem elfogulatlan, ép úgy gondolkodik, mint az elfogulatlanok. Akárgi mit mond, annyi bizonyos, hogy a Napoleonismus jelenleg Olaszországban zéruspontra alul áll.

Németország. A vámparlament f. hó 9-én tartott ülésében az Ausztriával kötendő kereskedelmi és vám szerződés állt napirenden. Az általános tárgyalásnál 6 szónok mellett és 9 elenél szolt. Braun úgy látja, hogy Ausztria e szerződésben a szabad kereskedés alapján áll, ugyanazon, melyen ő és ezért néhány hiánya fölött szemet huyn. Az hozott föl a szerződés ellen, hogy nem állapít meg teljesen egyenlő tarifákat. Az ily elmélet hívei pusztá eszmény állítanak föl, mert ily kereskedelmi szerződés a kereskivágon sehol sem található. Épen védvami álláspontól legkevésbé lehet ily kívánatot igazolni. Ezen elmélet szerint az oly ország vámainak magasabbnak kellene lenniök, mely kedvezőtlen körülmények közt dolgozik, mely kedvező körülmények élvezetében van. Pénzügyi álláspontból sem lehet a tarifák teljes egyenlőségét igazolni. Minden hiányok dacára nem lehet a szerződésről mást mondani, mint hogy a lehető eléri. "A szerződés elfogadását kéri, mert jó, és mert a jobb a jók ellensége. Ezen szavait helyeslés követte.

Mohl déli Németország részéről 1866. Ausztriát a vámegeletbe óhajtott bevonnai. Ausztria azonban Németország kereskedelmi és általában politikájából kizárta. Vannak e szerződésben oly tételek, melyek nem Ausztriának, hanem a külföldnek szolgálnak javára. Ez ugyan csak néhány áruzelekre áll, de ezek nagyon is fenyegetnek vannak. Ilyenek a vas-és len-ipar. Anglia, Franciaország és Belgium, tulszárnyaltak benne és így fön kell tartani a vámat. "Itt egy nagy nemzeti iparunk van veszélyeztetve és oly szerződésre, mely ezt teszi, nem szavazhatunk. Így van fenyegetve a kobóipar is a nyersvas vámjának 50%-os leszállítása által.

Hennig a szerződésre szavaz, mert lényeges haladást lát benne, tekintve az eddig fenállt szerződést. Miquel sajnálja, hogy a lenipar ennyire van kockázatva.

Delhrück az előtte szólónak azt válaszolja, hogy Ausztriával szemben a lenipar leszállítása szükséges volt. Ők tudták, hogy a leszállítás figyelemreméltó érteket kért, de nekik a lenipar fejlesztésére kellett tekintettel lenniök. "Ausztria sürgösen kérte az engedélyt, mert e vámalatt Ausztria kivitele a vámegeletbe 2000 mázsáról 91,000-re emelkedett. A mostani vámtételek által nincs biztosítva az, hogy ezen tételek a szerződés egész tartama alatt fenálljanak, az az önk határozatától függ. A szerződésből tehát az látni ki, hogy a vámtételek nem emelhetnek."

Erre még két délnémet a szerződés ellen szolt, kinek Löve Calbe ezeket válaszolta.

"Az előttem szólók meggyőztek, hogy nincs sietősebb teendőnk a szerződés elfogadásánál. Azt mondják, hogy Ausztriához a fenálló gyűlölség miatt nem lehet közeledni. Mi nem gyűlöljük Ausztriát és az osztrák népet, mi nem ismerünk diplomatiái befolyásokat, osztrák rosakaratot és nem félünk Ausztria titkos politikájától. Ha Ausztria Anglia titkos ügynöke, biztosítva van a béke. Mert is lenne Ausztria most ellenségesebb indulattal irántunk, mint azelőtt? Ausztria nagyhatalom maradt, európai helyzete és saját állása kell, hogy hozzánk közelítsen. Rágalom Ausztria szabadelyi miniszteriumát azzal gyanúsítani, hogy Németországban a békét meg akarja zavarni. Lehet, hogy van háborúpart, de az nincs Bécsben. Mit a francia háborúpart romba akar dönteni, az az európai nagy szabadkereskedelmi politika. A déli urakat utalom Svájcra, mely sohasem ösmerte a védvámot, és a szövés jeles fejlődésnek örvend, ambar a gyapotot a szorosokon fuvaroskocsikon kell még átszállítani. A szerződésre szavaz, mert az óhajnak megfelelő és új utakat nyit. A vita után a szerződés három első pontja elfogadtatott.

LEGUJABB.

Czartoryski herceg, az „Ind. belge“ szerint Magyarországra készült utazni.

Konstantinápolyból május 10-kéről érkezett távirat jelenti, hogy az nap nyitott meg ünnepélyesen az államtanács. A miniszterek jelentést tettek a helyzet, a hadsereg s különféle törvényjavaslatok felett; ezt követte a szultán beszéde. A hírek, mintha a brassai börtönökben hagymáz tört volna ki, hivatalosan meghazudtoltnak. Az ügyemet könnyíté végett 4 fenyítőrendőri törvényszék állítatik fel, melyek a rendőri praefecturák alatt fognak állani.

A „Wiener Abendpost“ arra utalván, hogy a romániai kormány ellenében az utóbbi zavargások miatt erőlyesen járt el, tartózkodásra inti iránta a közönséget. A bécsi lapok igen komolyan veszik e nyilatkozatot.

Algírban roppant az izgatottság. Egy gyermeket az utcán meggyilkoltak. A lakosság a benschüllötök lefegyverzését követelik.

A francia császár és császárné vasárnap Orleans-ba utaztak, a hol ugyanaz nap este a táncvizigalmon és az operában jelen voltak. A császár az orleansi polgármester beszédére adott válaszában kiemelte a város hazafias érzelmének diesteljes emlékét, és végül azt mondá, hogy felszerkesztésre jött Orleansba, miszerint az általános európai nyugalom közepett a haladás bizalommal fejlődhet.

Bécs, máj. 11. A budget-bizottság mai ülésében kiemeli a pénzügyminiszter, hogy előbb azt kell eldönteni, vajjon csak az államhitelezelek, vagy maguk az adózók is belévonassanak-e a kérdésbe, mert ez vagy állambukást, vagy nem állambukást jelent. Giskra kijelenti; hogy inkább elvekről, mint

kormányfértákról van szó. A miniszterelnök azt mondja: A kormány nagy súlyt fektet arra, hogy a hiánnyal adókievetés által fedeztessék, és egyszersmind az unificatio is keresztül vitessék. Az esti ülésben fognak szavazni az indítvány felett.

Bécs, 12. Az alsóház ülésén b. Geisau leteszi mandatumát. A belügyminiszter a marhavész elnyomására intézett törvényjavaslatot terjeszt elő, a pénzügyminiszter pedig egy másikat az 1854. jul. 11-ki tv. 13. §. megváltoztatására, a bécsi börze intézetét illetőleg, az ig. min. pedig egyet az esküdtlékek életbeléptetésére. — Ryger indokolt törvényjavaslatot indítványoz a hűbéri kötelek feloldására. Az ülés foly.

— **Konstantinápoly,** máj. A szultának az államtanács megnyitására mondott beszéde igen szabadelyi volt és nagy hatást csinált. A szultán e beszédben különös erőlyvel kijelentette, hogy nagyon sürgős szükség a régi szokásokkal szakítani és az európai politikához öszintén közeledni.

Vizállás.

Pesten, máj. 11.	15' 6"	0 felet
Pozsonyban, máj. 11.	15' 0"	" "
Máramaros-Sziget, máj. 11.	11' 19"	" "
Sz. Németiben, máj. 11.	12' 0"	" "
Tokajban, máj. 11.	20' 10"	" "
Szolnokon, máj. 11.	19' 11"	" "
Szegeden, máj. 10.	21' 3"	" "
Aradon, máj. 10.	4' 10"	" "
Magyarberekereken, máj. 9.	3' 9"	" "
Zimonyban, máj. 9.	16' 11"	" "

Helyreigazítás. Lapunk f. hó 9-diki számában a politikai vezérelők első hasábján e szöveget helyett mythologia theologia olvasandó.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: **ZOVÁNYI MIHÁLY.**

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsde május 11-én.			Magyar értékpapírok árkelete.			Bécsi börze május 9-én.			Részvények.			Elsőbbségi kötvények.		
Gabna-árak.			Pesti keresked. bank			Államadósság.			Nemzeti bank			1862. Erzsébet vasut.		
83-88	5.65-5.85	Ára mérőnként	650.	655.	Adva	53.10	53.20	693.-	694.-	Adva	181.60	181.80	88.25	88.75
83-88	6.35-6.45		195.	197.	5% osztr. értékű	57.15	57.25	181.60	181.80	Tartva	79.-	79.50	117.50	118.-
83-88	5.65-5.80		234.	238.	adományos	62.70	62.80	79.-	79.50		127.25	127.75	97.75	98.25
83-88	6.35-6.45		75 1/4	80.	metalliques	56.10	56.20	596.-	598.-		170.-	174.-	88.75	90.25
83-88	5.65-5.85		1420.	1470.	1860 ki sorsjegye	80.90	81.-	127.25	127.75		170.-	174.-	84.50	85.-
83-88	6.35-6.45		410.	415.	Magyar földteherm. kötvény	73.25	73.75	1818	1822		169.90	170.10	93.75	94.25
83-88	5.65-5.85		1270.	1280.	Bánati	72.25	72.75	1818	1822		145.25	145.75	76.40	76.80
83-88	6.35-6.45		1745.	1750.	Horvát	72.25	72.75	1818	1822		201.80	202.20	81.50	82.-
83-88	5.65-5.85		738.	745.	Erdélyi	68.75	69.25	1818	1822		172.50	172.95	93.-	94.-
83-88	6.35-6.45		382	384.				172.50	172.95		142.35	143.-	97.40	97.60
83-88	5.65-5.85		500.	510.				142.35	143.-		147.-	147.50	116.45	116.70
83-88	6.35-6.45		336.	340.				147.-	147.50		60.-	62.-	46.25	46.50
83-88	5.65-5.85		630.	640.				147.-	147.50		140.-	140.25	5.57	5.58
83-88	6.35-6.45		605.	610.				140.-	140.25		496.-	497.-	9.32	9.34
83-88	5.65-5.85		218 1/4	225.				380.-	385.-				1.71	1.73
83-88	6.35-6.45		675.	680.									114.75	115.-
83-88	5.65-5.85		228.	230.										
83-88	6.35-6.45		245.	255.										
83-88	5.65-5.85		61.	63 1/4										
83-88	6.35-6.45		555.	558.										
83-88	5.65-5.85		390.	400.										
83-88	6.35-6.45		387.	390.										
83-88	5.65-5.85		76.	78.										
83-88	6.35-6.45		91 1/4	92 1/4										
83-88	5.65-5.85		96 1/4	97.										

H I R D E T É S E K.

Megjelent STOLP könyvkereskedésében (Váciutca 9. szám) és általa minden könyvkereskedésben kapható:

A közoktatásügyi reform mint politikai szükséglet Magyarországon,
SCHVARCZ GYULÁTÓL.

I, II, III, IV, V füzet, 4-rét, disz- és velinkiadásban.

Ugyanitt kaphatók Schvarcz Gyulanak adróbb művei: a hazai tanítóképezdek statistikájáról; az elemi tanodák statistikájáról; a gymnasiumi és reáltanodai kitünő tanulólók statistikájáról es a hazai közoktatásügyi statistika szükségleteiről e cím alatt; „Hogy vezessük a közoktatásügy statistikáját stb.

Az első cs. kir. szabad. dunagőzhajózási társaság.

Alulirt igazgatóság tisztelettel jelenti, hogy a helyigözösök

Pest, Császárfürdő és O-Buda között

péntek, folyó évi május hó 1-től kezdve

hétköznapi reggeli 7 órától esti 7 óráig, vasárnap és ünnepnapokon reggeli 7 órától esti 8 óráig

3 ó r á n k é n t

fognak közlekedni.

Pest, 1868. évi april hó 27-én.

Az első cs. k. szab. dunagőzhajózási társaság forgalmi igazgatósága Magyarországon.

Rendkívüli

„FÜGGETLEN”
következő

Május-júniusi 2. kötet
Május-júliusi 3. kötet
Május-szeptemberi 4. kötet

Miskolc

Ha a t. olvasó som után, kérdő rajmat, ne feledje, mily a természet virágát ad, vissza lemet is az élet es Hallgattam delmet, mely elte surlódásából állott destillatio oly sok A két tábor, m getlen Lapok-bó más két kath. újsá az elvek nagy Ru mástól elválasztva Athidalást egy mindegyik elfogla ezolt.

Szeretem, hog pok“ letértek a a másik fél elfog meddővé. sőt a tul személyeskedéssé

Hol, miben á getlen Lapok“ ál körül vitatott el katolikusk irányu zött.

Kérem ne érts Azt mondtam, pok“ elveket, a t közlönyök pedig tattak.

E nézet nem t Az autonómia csak a „Függetle rendszeres egység ben. Csak a „Füg tették oly szervez mely formájában

arra, hogy mindz nomjának csak et batos fogalmat ny tandó szervezetrő

Es mindezt a még akkor tették zett 1867-diki p hire, hangja sem y

Az minden két „Függ. Lapok“ ö leg, alkalmasan i kat az autonómia ról, míg a többi l ben is, megeléged meg újra bizony szükségés, hogy a

Még az 1867- lat közzététele u nem tettek egyeb gások alá vették azt hymnusokban rohanásokkal tört ra, hogy a chorus fujni nem akart.

Ezt el lehet m mult és a történel Fontosabb em rentiát a „Függ. alapelvek és a töb zata között?

Ha e kérdést nem, kitaláltam mérgek harcznak Észteni igazs lek határozzák n sorsát.

Ellenkező pr conclusiókra veze A „Függ. Lap kath. autonómia nem létezett, mi pöki munkálat. fogadni.

Ámde ezen al és következmény elvekre vezetett, pöki munkálat e származnak.

Ez alatt megs tonomjának új ter alapelvekben, for teljesen eltérő, az